

पिनी ग्राह्या "तदभावे तु सायाह्न्यापिनी परिगृह्यता-
मिति" साधवोक्तेः कृष्णा तु परा "कृष्णा तत्तरतो-
ऽखिलेति" दीपिकोक्तेः कृष्णापि पूर्वैवेत्यनन्तभङ्गाः ।

द्वितीया तु कृष्णा पूर्वा शुक्लोत्तरा इति हेमाद्रिः, कृष्णा
द्वितीयादिभा "पूर्वाह्णे यदि सा सिता तु परतः सर्वा" इति
दीपिकोक्तेः साधवानन्तभङ्गमते तु सर्वापि द्वितीया परा
तथा च साधवः "पूर्वेदुरसती प्रातः परेतुस्त्रिचूर्तगा ।
सा द्वितीया परोपोष्या पूर्वविद्धा ततोऽन्यथा" इति
तृतीया तु सर्वमते रम्भायतिरिक्ता परैव तेन युग्म-
वाक्यं रम्भाव्रतविषयम् "रम्भाय्यां वर्जयित्वा तु तृतीयां
दिजसत्तम ! अन्येषु सर्वकार्येषु गणयुक्ता प्रशस्यत
इति ब्रह्मवैवर्तात् गौरीव्रते तु विशेषमाह साधवः
"सचूर्तमातृसत्त्वेऽपि दिने गौरीव्रतं परे । शुद्धाधि-
कायामध्ये वं गणयोगप्रशंसनादिति" ।

चतुर्थ्यपि सर्वमते गणेशव्रतातिरिक्ता परैव युग्मवा-
क्यात् "एकादशी तथा षष्ठी श्रमायास्या चतुर्थिका ।
उपोष्याः परसंयुक्ताः पराः पूर्वैव संयुताः" इति साध-
वीये वृहद्वसिष्ठोक्तेषु

नागचतुर्थी तु मध्याह्न्यापिनी पञ्चमीयुता च ग्राह्या
इति निर्णयास्यते साधवीये चोक्तम् "युगं मध्यदिने यत्
तत्तोषोष् फणीश्वरान् । क्षीरेणाप्याय्य पञ्चम्यां पूजयेत् प्र-
यतो नरः । विषाणि तस्य नश्यन्ति न तान् हिंसन्ति प-
द्मनाः" इति साधवीये देवलोक्तेः युगं चतुर्थी । पूर्वत
मध्याह्न्यापिनी पूर्वा अन्यपक्षेण परैव पञ्चम्यां पूजोक्तेः
गणेशव्रते तृतीयायुतेव चतुर्थी "चतुर्थी तु तृतीयायां
महापुण्यफलप्रदा । कर्तव्या प्रतिभवेत् ! गणनाथ
सुतोषिणी" इति हेमाद्रौ ब्रह्मवैवर्तात् । साधवीये तु
गणेशव्रते "मध्याह्न्यापिनी मुख्या" चतुर्थी गणनाथस्य
मातृविद्धा प्रशस्यते । मध्याह्न्यापिनी चेत् स्यात् परत-
चेत् परेऽहनि" इति वृहस्पतिवचनात् "प्रातः शुक्ल-
तिलैः स्नात्वा मध्याह्ने पूजयेच्च" इति "तत्त्वत्वेऽभि-
धानाच्च तेन परदिने तथान्वे परा अन्यथा पूर्वत्युक्तम् वस्तु-
तस्तु यत् भाद्रशुक्लचतुर्थ्यादौ गणेशव्रतविशेषे मध्याह्न-
पूजोक्ता तद्विषयाग्येव प्राशुक्तवचनानि न तु सार्वत्रि-
काणि । संकष्टचतुर्थ्यादौ बहूनां कर्मकालानां बाधापत्तेः
तेन सर्वत्र गणेशव्रते पूर्वैवेति सिद्धम् । संकष्टचतुर्थी तु
चन्द्रोदयव्यापिनी ग्राह्या दिनद्वये तथात्वे सातृयोगस्य
सत्त्वात् पूर्वैति केचित् । अन्ये तु सङ्कर्तृतयादिरूपस्य

तृतीयायोगस्याभावात्परदिने साधवोक्तमध्याह्न्यापि-
त्त्वात् संपूर्णत्वाच्च परेत्याचक्षते । दिनद्वये तदभाते तु परैव ।
गौरीव्रते तु पूर्वैव । "गणेशगौरीव्रतमाव्यतिरिक्ताः प्र-
कीर्त्तिताः । चतुर्थ्यः पञ्चमीविद्धा देवतान्तरयोगतः" इति
मदनरत्ने ब्रह्मवैवर्तात् ।

पञ्चमी तु साधवमते सर्वापि पूर्वा "चतुर्थीसं-
युता कार्या पञ्चमी परया न तु । दैवे कर्मणि
पितृ च शुक्लपक्षे तथा सितेति" हारोतोक्तेः
हेमाद्रिमते तु कृष्णा पूर्वा सिता परा "कृष्णा पूर्वयुता
सिता परयुता स्यात् पञ्चमी" इति दीपिकोक्तेः वस्तुतस्तु
हारोतोक्तिरुपवासविषया "प्रतिपत्पञ्चमी चैव सावित्री-
भूतपूर्णमा । नवमी दशमी चैव नोपोष्याः परसंयुताः"
इति ब्रह्मवैवर्तात् यत्तु "पञ्चमी तु प्रकर्तव्या षष्ठा युक्ता
तु नारद !" इत्यापस्तम्बीयम् तत् स्कन्दव्रतपरम् "स्क-
न्दोपवामे स्त्रीकार्या पञ्चमी परसंयुता" इति वाक्यशेषा-
दिति साधवः तच्चागपूजाविषयमित्यनन्तभङ्गनिर्णयास्यता-
दयः । चमत्कारचिन्तामणौ च "पञ्चमी नागपूजायां
कार्या षष्ठीसमन्विता । तस्यान्तु तृप्तिता नागा इतरा
सचतुर्थिका" इति तेन नागपूजादौ परैव । यत्तु मदन-
रत्नदिवोदासीययोः आश्वषपञ्चम्यतिरिक्ता पूर्वत्युक्तं
"आश्वषे पञ्चमी शुक्ला संप्रोक्ता नागपञ्चमी । तां परि-
त्यज्य पञ्चम्यसप्तमीसंहिता हिताः" इति संयहोक्तेः,
"गणेशस्कन्दयोगार्थ्या क्रमाच्चागः शुभाशुभः । मित्रा-
मित्रे तयोः पत्ने नामानामासुवर्हिणौ" इति षट्त्रिंश-
न्मताच्च आश्वषपञ्चम्यतिरिक्तायाः नागपञ्चम्यासप्तमीयुत-
त्वसक्तं तदुपवासादिप्रियम् । पत्ने वाहने ।

षष्ठी सर्वमते स्कन्दव्रतातिरिक्ता परैव युग्मवाक्यात्
"नागविद्धा न कर्तव्या षष्ठी चैव कदाचन" इति स्कान्दाच्च
निर्णयास्यते "षष्ठी च सप्तमी चैव वारचर्दंशुमालिनः ।
योगोऽयं पद्मको नाम सूर्यकोटिपद्मैः समः" ।

सप्तमी पूर्वैव युग्मवाक्यात् "षष्ठा युता सप्तमी च
कर्तव्या तात ! सर्वदा" इति स्कान्दाच्च ।

अष्टमी तु सर्वमते कृष्णा पूर्वा सिता परा "व्रत-
मात्रेऽष्टमी कृष्णा पूर्वा शुक्लाष्टमी परा" इति
साधवोक्तेः "परयुक् शुक्लाष्टमी पूर्वयुक् कृष्णा" इति
दीपिकोक्तेः शिवशक्तपुत्रवे "तु कृष्णाप्युत्तरा
"पञ्चद्वयेऽप्युत्तरैव शिवशक्तिमहोत्सवः" इति साध-
वोक्तेः दिवोदासीये भविष्ये "यदा यदा सिताष्टम्यां